

III. BÖLÜM

3- DERS KİTAPLARIMIZDAN KİMLER MEMNUN?

Ders kitaplarımızdan hemen hemen toplumun tüm kesimleri rahatsız olduklarını belirtmektedirler. Bu toplum kesimleri arasında;

a) Medya

— *Ders Kitaplarında Milyarlar Dönüyor.* (Hürriyet-Yalçın Bayer-Yeter Söz Milletini)

— *Kitaba Sıkı Denetim* (Milliyet-04.06.1996)

— *Keseye Göre Ders Kitabı* (Yeni Yüzyıl 11.06.1997)

— *Ders Kitabında Karmaşa* (Dost 25.08.1996)

— *Kitap Kavgası* (Akşam 27.08.1996)

— *Ders Kitabında Kaos* (Posta 12 Ağustos 1997)

— *Yayınevleri Birbirine Düştü* (Cumhuriyet 11 Ağustos 1997)

— *Anarşi ve Terör Ders Kitaplarına Nasıl Yanıyacak* (YeniYüzyıl 11 Temmuz 1996)

— *Eğitimde Kitap Soygunu* (Evrensel 28 Ağustos 1996)

— *Trilyonluk Kitap Kavgası* (Demokrasi 11 Eylül 1996)

— *Kitap seçiminde rüşvet iddiası* (Evrensel 09 Ağustos 1996)

b) Milli Eğitim Bakanlığı

Bakanlık ders kitaplarının içeriğinin gericiliğine, bilimsel olmamalarına aldırış etmemekte, sadece kitap seçimlerindeki yakınmaları dikkate almaktadır.

"Kitap seçimindeki usulsüzlükler, rüşvet, veli yakınmaları ve yayın evlerinden gelen istekleri dikkate alan bakanlığımız,..." (07 Ekim 1996 tarih ve 2463 sayılı Tebliğler Dergisi)

c) Öğrenciler

Öğrencilerin öğretmenlerden sonra başvuru kaynağı olan ve olması gereken ders kitapları öğrencilerimize ne kadar yararlı olmaktadır? bu soruyu Ankara'da 732 Lise öğrencisine sorduk.¹⁹

Ankara Ayrancı Lisesi Lise 1-2 ve 3.sınıflara yapılan anket.

Soru: "Ders kitaplarımızdan yeterince yararlanabiliyor musunuz?"

Yanıtlar:

	<u>Evet</u>	<u>Yararlanabiliyorum</u>	<u>Hayır</u> Yararlanamıyorum
Öğrenci :	3	184	545
Yüzdeler :	%0.4	25.1	74.4

Bu oranlara göre öğrencilerimizin yaklaşık 3/4'ü ders kitaplarından yeterince yararlanamıyor.

d) Veliler

Velilerin ders kitaplarından şikayetçi oldukları hatta bu şikayetlerini ilgili makamlara ve basına yansıttıklarını görmekteyiz. Örneğin 07 Ekim 1996 tarih ve 2463 sayılı Tebliğler Dergisinde; veli şikayetleri şu şekilde dile getirilmektedir:

"Kitap seçimindeki usulsüzlükler, rüşvet, veli yakınmaları ve yayın evlerinden gelen istekleri dikkate alan bakanlığımız — "

Ancak bakanlık ders kitaplarının içeriği ile ilgili veli şikayetlerini dikkate almamakta, sadece seçimindeki konuları göz önüne almaktadır.

e) Öğretmenler

"MEB, 1985 yılında ders kitaplarına ilişkin bir anket yaptırmıştı. Bu ankette, tüm öğretmenlere, kendi derslerine ait kitapların yeterli olup olmadığı sorulmuştu. Dönemin Milli Eğitim Bakanı Vehbi Dinçerler; *anketimize 380.000 öğretmenden 350.000 öğretmen cevap verdi. Bu öğretmenlerin %90'ı okul kitaplarındaki bilgilerin mutlaka yenilenmesini, %10'u ise kitaplardaki bilgilerin kısmen değiştirilmesini istiyor.*"²⁰

Tülay Toprak'ın Adana ilinde ilkököl 4. ve 5. sınıf öğretmenlerine yönelik yaptığı araştırma anketinin sonuçlarına göre;²¹

Ders Kitapları Yeniden düzenlenmelidir görüşüne öğretmenlerin yanıtları şöyledir:

4. Sınıf		5. Sınıf	
Tamamen katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Tamamen katılıyorum	Kısmen katılıyorum
%66.66	%23.34	%75	% 16.66

²⁰

Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği (ÇYDD) Türkiye'nin Ders Kitapları. Yücel Kabapınar'ın incelemesi s.158-159

²¹ Tülay Toprak Age S.80 vd

f) *Sanayici ve işadamları*

"Öğrencinin genellikle tek öğrenim amacı olarak kullandığı ders kitapları, içerik olarak güncel, görünüm olarak çekici değildir. Bunların iyi kağıda basılmış, iyi okunabilir, cazib ve güzel eserler olması Türk Milli Eğitimi için *hala özlenen bir amaçtır*. Bakanlık resmi yanıtında da belirtildiği gibi *ders kitaplarının ele alınarak çağdaş hale getirilmesi mutlaka gereklidir.*"²²

g) *Yayıncılar ve Yayınevleri*

Yayıncılarla yaptığımız görüşmelerde ve gerekse de *Kitapçılar ve Kırtasiyeciler Odası'mn* Sendikamız genel merkezine sunduğu raporlarda bu konuyla ilgili sıkıntı şikayet ve isteklerini dile getirmişlerdir.

ı) *Yazarlar ve Sanatçılar*

"Sekiz yıllık eğitime geçiş, MEB'in tepeden tırnağa değiştirilmesi, yenilenmesi ile olabilir. Örneğin; (...) yıllardır okutulan bir Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi'nin, bir Vatandaşlık Bilgilerinin, Tarih, Felsefe, Türkçe, Edebiyat kitaplarının içeriği nasıl yenileştirilecek?"²³

"Çağdaş bir eğitim öncelikle, çocukları, *hayati(l)* bir sınava değil, hayatın kendisine hazırlanmalı. *Ders kitaplarının yeniden gözden geçirilmesi*, öğretmen kalitesinin yükseltilmesi (...) gibi pekçok şey önümüzde duruyor."²⁴

i) *Akademik Çevreler*

Akademisyenlerin ders kitaplarından duydukları rahatsızlıklar tez ve araştırma konulan olarak yayınlanmıştır ve yayınlanmaktadır.

k) *Sivil Toplum Örgütleri*

"(...) Çağdaş ilkelerine yönelik bu üst amaçları gerçekleştirebilmek için yararlanılan ders kitapları nasıl düzenlenmiştir? öğrencilerin söz konusu niteliklerle donatılmasına elimizdeki kitaplar ne denli yardımcı olabilmektedir?"

İşte bu ve benzeri sorulara yanıt verebilmek için ortaöğretim kurumlarımızda kullanılan ders kitaplarını çeşitli yönleriyle ele aldık, kitapların çeşitli açılardan yeterli/yetersiz yanlarını ortaya çıkarmaya çalıştık, kimi öneriler getirmeyi amaçladık. Bu

²²

Türk Sanayici ve İşadamları Derneği (TUSIAD) Eğitim Raporu-Türkiye'de Eğitim s.72

Sevgi Özel; Agy

²⁴ **Kürşat Başar; Yeni Yüzyıl Gazetesi 29 Temmuz 1997**

amacımızı gerçekleştirebilmek için elimizden geldiğince orta ve yüksek öğretim kurumlarında çalışan konularında uzman kişilere başvurduk"²⁵

"Ders kitapları biçim ve öz yönünden yeniden gözden geçirilmelidir. Bilime, akla aykırı öğeler temizlenmelidir. Bu yıl ders kitaplarının seçiminde kargaşa yaşanmaktadır. Gerekli hazırlıklar yapılmadan velilerin ders kitaplarını seçmesi doğru değildir. Talim Terbiye Kurulu da kitap tavsiye ve seçiminde sağlıklı davranmamıştır.

Okullardaki kitap, dergi ticaretine son verilmelidir. Okul kooperatifleri, kantinlerinin işletilmesi, okul giysilerinin alımı konusunda çeşitli söylentiler vardır. Bu sorunları, yöneticileri de dedikodulardan kurtaracak bir biçimde çözmelidir."²⁶

Dikkat edilirse Türkiye'nin büyük çoğunluğunun ders kitaplarıyla sorunu vardır. *Bu sorunun çözümüne yardımcı olmak için DEK'te ders kitapları konusunu gündemimize almış bulunmaktayız.*

²⁵ Çağdaş Yaşamı Destekleme. Derneği (ÇYDD). Türkiye'nin Ders Kitapları. Önsöz. S.9. Cem Yayınları'1991

²⁶ Mustafa Gazalcıf Eğitim-Der Gn.Bşk, Milli Eğitim Bakam'na 31.07.1997 Cumhuriyet Gazetesi